

Behoeftte aan informatie over seksualiteit en intimiteit bij prostaat- kanker

■ Marjolein den Ouden, Myrna Keurhorst en Hilde de Vocht, Saxion, lectoraat Verpleegkunde

'De nazorg na de operatie en begeleiding is echt onvoldoende. Na de operatie had ik een betere opvang nodig, zeker op het gebied van intimiteit en seksualiteit.'

Dit stelde een donateur tijdens het onderzoek over intimiteit en seksualiteit van ProstaatKankerStichting.nl. Seks blijkt nog steeds onvoldoende besproken te worden binnen de gezondheidszorg. Van de donateurs en partners wist bijvoorbeeld ruim een kwart (28%) voorafgaand aan de behandeling niet dat (de behandeling van) prostaatkanker invloed zou hebben op het seksueel functioneren.

Het onderzoek is uitgevoerd door het lectoraat Verpleegkunde van Saxion door middel van een vragenlijst. In totaal hebben 1008 donateurs en partners deelgenomen aan het onderzoek. Uit het onderzoek blijkt dat de tevredenheid over de relatie op peil blijft, dat intimiteit afneemt en dat seksualiteit gemiddeld echt als onvoldoende wordt beoordeeld. Het onderzoek heeft de volgende inzichten opgeleverd:

Na de diagnose daalt de tevredenheid over intimiteit bij donateurs en hun partners. Voor de diagnose geven zij gemiddeld een acht voor intimiteit, na de diagnose een zeven.

- Het cijfer voor seksualiteit daalt nog sterker met ruim twee punten. Donateurs gaan van gemiddeld een 7.4 naar een 4.6 en hun partners van 7.4 naar een 5.2.
- Het cijfer voor de kwaliteit van leven daalt eveneens. Donateurs gaan van een 8.2 naar een 7.3 en hun partners van 8.2 naar 7.8.
- Veel genoemde problemen bij donateurs zijn libidoverlies, erectieproblemen, lichamelijke problemen en moeite met het omgaan met de diagnose prostaatkanker. Daarnaast zijn veel donateurs anders in het leven gaan staan, dit kan zowel negatiever of positiever zijn.
- Uitgezaaide prostaatkanker vergroot de impact op intimiteit en seksualiteit. Mannen met uitgezaaide prostaatkanker geven een aanzienlijk lager cijfer voor seksualiteit, lichamelijke gesteldheid en kwaliteit van leven vergeleken met mannen met gelokaliseerde prostaatkanker.
- De ervaringen en wensen met betrekking tot (het bespreekbaar maken van) intimiteit en seksualiteit zijn divers: 'one size does not fit all'. >

Goede voorlichting en ondersteuning door artsen en verpleegkundigen kan een belangrijk verschil maken

Maak problemen op het gebied van intimiteit en seksualiteit bespreekbaar

Goed nieuws

Het onderzoek bevat ook goed nieuws. Het cijfer voor de onderlinge relatie tussen donateur en partner blijft stabiel op een hoog niveau. De communicatie over intimiteit, seksualiteit en de gevolgen van prostaatkanker verloopt bij de meerderheid van partners 'voldoende' of 'goed'. Communicatie speelt een belangrijke rol bij het vinden van een nieuwe balans in de relatie en het omgaan met veranderingen op het gebied van intimiteit en seksualiteit. Goede voorlichting en ondersteuning door artsen en verpleegkundigen kan een belangrijk verschil maken. Donateurs die 'matig' of 'slecht' zijn voorgelicht door hun arts geven een beduidend lager cijfer voor intimiteit, seksualiteit, lichamelijke gesteldheid en hun kwaliteit van leven.

De onderzoeksgroep

Donateurs en hun partners hebben in een vroeg stadium behoefte aan eerlijke informatie over de bijwerkingen. Dit kan zowel mondelinge als schriftelijk, maar ook via lotgenotencontact. Verder is aandacht voor de partner in gesprekken met zorgverleners gewenst. Of zoals een partner het treffend verwoordde: 'Seksualiteit is een niet besproken thema geweest bij de behandeling van mijn man. Voor ons is dit erg belangrijk in onze relatie. Het zou mooi zijn dat hier meer aandacht voor kwam.'

Aanbeveling voor mannen met prostaatkanker:

- Maak problemen op het gebied van intimiteit en seksualiteit bespreekbaar, zowel met uw partner als met artsen en verpleegkundigen. Als het onderwerp niet door de ander ter sprake wordt gebracht, neem dan zelf het initiatief.

- 'Maak het bespreekbaar en geef alle oplossingen een kans. En ja je moet ook dingen voor jezelf overwinnen en een beetje doorzetten.' (citaat donateur)

Hoe artsen en verpleegkundigen u hierbij kunnen helpen:

- Door de (mogelijke) veranderingen/problemen op het gebied van intimiteit en seksualiteit bij prostaatkanker bespreekbaar te maken.

- Met voorlichting en begeleiding op verschillende momenten (voorafgaand aan de behandeling aanstippen, tijdens en na afloop seksualiteit en intimiteit benoemen en van man/partner laten afhangen welke behoefte er is).

- Met duidelijke en kwalitatief goede inhoudelijke voorlichting, waarbij er gebruik wordt gemaakt van diverse vormen van informatievoorziening: lotgenotencontact, mondelinge en schriftelijke voorlichting.

- Aandacht voor de wensen en behoeften van de partner en haar/hem te betrekken bij de informatievoorziening

Het volledige onderzoeksrapport 'Prostaatkanker verstoort intimiteit en seksualiteit: maak het bespreekbaar!' H.M. de Vocht, M.E.M. den Ouden en M.N. Keurhorst is te downloaden op de website van ProstaatKankerStichting.nl of kan worden opgevraagd bij het secretariaat van ProstaatKankerStichting.nl. ■

[Seks blijkt nog steeds onvoldoende besproken te worden binnen de gezondheidszorg](#)